

Tilkendegivelse

i

Faglig Voldgift

Danmarks Jurist- og Økonomforbund
som mandatar for
(advokat Charlotte Flach)

mod

Finansministeriet, Personalestyrelsen
for Banedanmark
(kammeradvokaten ved advokat Lise Høy Falsner)

1. Indledning

Denne sag angår spørgsmålet, om pensionsbidrag skal indgå i beregningsgrundlaget for det fratrædelsesbeløb, som i henhold til åremålsaftale på overenskomstvilkår udbetales til en områdechef i Banedanmark i forbindelse med fratrædelse inden åremålets udløb. Parternes uenighed herom er af Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF) indbragt for en faglig voldgiftsret med afdelingschef Jens Harboe og konsulent Henrik Witt (valgt af DJØF) samt chefkonsulent Eva Hoff Sonne og chefkonsulent Carsten Holm (valgt af Personalestyrelsen) som medlemmer og med undertegnede højesteretsdommer Poul Søgaard som opmand.

2. Parternes påstande

DJØF har nedlagt påstand om, at Banedanmark til A skal betale 90.309,96 kr. med procesrente fra den 30. september 2002.

Personalestyrelsen har nedlagt påstand om frifindelse.

3. Baggrunden for sagen

Den 23. november 2001 indgik Banestyrelsen (nu Banedanmark) og DJØF en åremålsaftale for A, der med virkning fra 1. juli 2001 for en periode på 5 år blev ansat på overenskomstvilkår som områdechef i Banestyrelsen. Der var ikke stillet tilbagegangsstilling til rådighed. Det fremgik af aftalen, at der skulle beregnes pension af alle løndele i henhold til overenskomsten. Ved fratrædelse inden åremålets udløb efter opsigelse fra arbejdsgivers side ville A være berettiget til et fratrædelsesbeløb svarende til 12 måneders løn i åremålsstillingen.

I foråret 2002 gennemførte Banestyrelsen nogle organisatoriske ændringer, som medførte væsentlige ændringer i A's stilling. I brev af 1. juli 2002 til kammeradvokaten meddelte DJØF, at A som følge heraf betragtede sig som opsagt. DJØF rejste krav om fratrædelsesgodtgørelse svarende til 12 måneders løn, og det fremgik, at den løn, der dannede grundlag for beregningen, var månedsløn inkl. pension og værdi af fri telefon. Under et forhandlingsmøde den 27. august 2003 opnåede parterne "enighed om

udbetaling af et fratrædelsesbeløb svarende til 12 måneders løn i åremålsstillingen". Opgørelsen af kravet i DJØF's brev af 1. juli 2002 er ikke omtalt i referatet af forhandlingsmødet.

Ved udbetalingen af fratrædelsesbeløbet konstaterede ^A at pensionsbidraget, der i alt udgjorde 16,6 % af alle pensionsgivende løndelev, ikke indgik i grundlaget for beregningen af fratrædelsesbeløbet. Efter en henvendelse fra DJØF herom meddelte Personalestyrelsen den 28. oktober 2002, at pensionsbidrag efter styrelsens opfattelse ikke skulle indgå i grundlaget for beregningen af fratrædelsesbeløbet. Styrelsen henviste til, at principperne for åremålsansættelse af medarbejdere på overenskomstvilkår havde udgangspunkt i åremålsaftalen, der er gældende for tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte. For disse gælder, at fratrædelsesbeløb ikke betragtes som løn for tjenstligt arbejde, og at pensionsalderen ikke forøges med det antal måneder, der indgår i fastsættelsen af fratrædelsesbeløbet. Styrelsen henviste videre til, at dens holdning var i overensstemmelse med styrelsens faste praksis, jf. herved Personaleadministrativ Vejledning (PAV), hvor det i 1997-versionen siges, at den "løn, der skal lægges til grund for beregningen af fratrædelsesbeløbet til overenskomstan-satte, er lønnen excl. eget og arbejdsgiverens pensionsbidrag", en formulering, der er gentaget i senere versioner af PAV. Under den fortsatte korrespondance, hvorunder der ikke opnåedes enighed, henviste DJØF i et brev af 7. februar 2003 til Rammeaftale om åremålsansættelse mellem KTO og henholdsvis Kommunernes Landsforening og Amsrådsforeningen, hvorefter pensionsbidrag indgår i beregningsgrundlaget for fratrædelsesbeløb. DJØF henviste endvidere til Højesterets dom i U 1994.907/2 om forståelsen af lønbegrebet i relation til funktionærlovens § 2 a.

4. Sagens behandling

Under voldgiftsforhandlingen den 10. august 2006 blev der afgivet forklaring af juridisk chef Rami Christian Sørensen, DJØF.

Efter forhandling og votering kunne der ikke blandt de af parterne valgte medlemmer af voldgiftsretten opnås enighed om eller flertal for en afgørelse. Der var enighed om, at sagen herefter kan afgøres – uden afsigelse af kendelse – ved opmandens skriftligt begrundede tilkendegivelse.

5. Opmandens tilkendegivelse

Højesterets dom af 28. september 1994 (U 1994.907/2 H) angik et tilfælde, hvor parterne som led i ansættelsesforholdet havde indgået en pensionsopsparingsoverenskomst, hvorefter arbejdsgiveren til et pengeinstitut skulle indbetale pensionsbidrag på en konto tilhørende den ansatte. Højesteret udtalte: "Efter de nuværende løn- og arbejdsforhold er et sådant pensionsbidrag en så sædvanlig og naturlig del af en arbejdsaftale og af det samlede arbejdsvederlag, at det må anses for at indgå i funktionærens løn. Det følger herefter af funktionærlovens § 2 a, at der ikke er hjemmel til at fratække dette beløb ved beregning af fratrædelsesgodtgørelsen". Ansættelsesaftalerne kunne ikke føre til andet resultat.

Vestre Landsret har i dom af 10. december 1997 i sag B-2308-96, 9. afdeling, udtalt, at også godtgørelse efter funktionærlovens § 2 b skal beregnes på grundlag af lønnen inkl. pensionsbidrag.

Finansministeriet meddelte i et cirkulære af 1. september 1998 til samtlige ministerier, at ministerier og styrelser fremover burde lade både eget og arbejdsgivers pensionsbidrag indgå i grundlaget for beregning af ikke blot fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a, men også ved beregning af godtgørelse efter lovens § 2 b og § 8. Af cirkulæret fremgik videre, at den beskrevne retningslinie kun er gældende for betaling af ydelser med hjemmel i funktionærloven, men at "den nuværende beregningsmetode" opretholdes, såfremt ydelsen beror på indgåede aftaler.

Det er DJØF's opfattelse, at Højesterets udtalelse i U 1994.907/2 om lønbegrebet har principiel og generel betydning, således at også lønbegrebet i den omtvistede åremålsaftale må forstås på den måde, at det omfatter pensionsbidraget. Heroverfor er det personalestyrelsens opfattelse, at Højesterets fortolkning af lønbegrebet i relation til funktionærlovens § 2 a ikke uden videre kan udstrækkes til at omfatte fratrædelsesbeløb, der grundes på en kollektiv overenskomst eller en individuel åremålsaftale.

Der er ikke i åremålsaftalen af 23. november 2001 vedrørende åremålsansættelsen af

A . nogen præcisering af, hvad der skal forstås ved den "løn i åremålsstillingen", der skal danne grundlag for beregningen af fratrædelsesbeløbet. Heller ikke i det dagældende cirkulære af 7. november 2001 om åremålsansættelse, som angår tjenestemænd, men hvis principper finder tilsvarende anvendelse ved etablering af åremålsansættelser på overens-

komstvilkår, findes nogen nærmere definition af lønbegrebet. Det er dog ubestridt, at der ved beregning af fratrædelsesbeløb til en åremålsansat tjenestemand ikke indregnes nogen pensionsværdi.

DJØF har i sin replik af 25. februar 2005 anført, at der allerede ved åremålsaftalen af 3. december 1990 var adgang til at aftale fratrædelsesgodtgørelse ved åremålets udløb, og at den generelle forståelse af lønbegrebet på daværende tidspunkt var, at pensionsbidrag ikke indgik i beregningen af fratrædelsesgodtgørelser, hverken efter funktionærloven eller efter åremålsaftalen; men DJØF finder, at denne forståelse blev tilsidesat ved Højesterets dom i U 1994.907/2.

Opmanden finder, at Højesterets dom i U 1994.907/2, der angik forståelsen af lønbegrebet ved beregning af en lovbestemt godtgørelse, ikke uden videre er afgørende for stillingtagen til beregningsgrundlaget for et fratrædelsesbeløb, der som i denne sag grundes i en individuel åremålsaftale. Denne stillingtagen må i første række bero på aftalen og dens forudsætninger.

Åremålsaftalen for *A* blev indgået med baggrund i cirkulæret om åremålsansættelse af 7. november 2001, som bygger på en aftale mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer. Af cirkulærets punkt 12 fremgår, at åremålsaftalen alene gælder for ansættelser omfattet af åremålsloven, dvs. ved ansættelse som tjenestemand eller på tjenestemandslignende vilkår, men at principperne i åremålsaftalen finder tilsvarende anvendelse, hvis der etableres åremålsansættelser på overenskomstvilkår. Det er som nævnt ubestridt, at der ved beregning af fratrædelsesbeløb til tjenestemænd ikke indregnes nogen pensionsværdi i den løn, der danner grundlag for beregningen.

Finansministeriets forståelse af det lønbegreb, der er grundlag for beregningen af fratrædelsesbeløb til åremålsansatte, er gengivet i Personaleadministrativ Vejledning 1997 og af cirkulæret af 1. september 1998, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at den løn, der skal lægges til grund for beregningen, er lønnen ekskl. eget og arbejdsgivers pensionsbidrag. Denne forståelse, som Finansministeriet også efterfølgende har fastholdt, må antages at have været DJØF bekendt, da åremålsaftalen for *A* blev indgået. Der foreligger ikke oplysninger om, at DJØF forud for eller i forbindelse med indgåelsen af åremålsaftalen over for ministeriet skulle have tilkendegivet en anden – og i forhold til den fælles opfattelse i begyn-

delsen af 1990'erne ændret – forståelse af lønbegrebet i relation til beregning af sådanne fratrædelsesbeløb.

På den baggrund finder opmanden, at åremålsaftalen må forstås som hævdet af Personalestyrelsen, således at den løn, der danner grundlag for beregning af fratrædelsesbeløbet til

A, er lønnen ekskl. pensionsbidrag.

Denne forståelse ændres ikke af, at Kommunernes Landsforening i en administrativ information af 30. august 2001 om fratrædelsesbeløb i henhold til "Rammeaftale om åremålsansættelse" på det kommunale område præciserede, at såfremt der ikke ved åremålsaftalens indgåelse konkret var taget stilling til pensionsbidrag ved beregning af fratrædelsesgodtgørelse, ville aftalen "i henhold til gældende ret" skulle fortolkes således, at såvel den ansattes eget som arbejdsgivers pensionsbidrag skulle indgå i beregningen, eller af, at det i den efterfølgende "Rammeaftale om åremålsansættelse" af 29. august 2002 mellem KL og KTO siges, at bidrag til pension indgår i beregningsgrundlaget for fratrædelsesbeløb, medmindre andet er aftalt.

Opmanden finder endvidere, at DJØF's krav ikke kan støttes på den omstændighed, at Personalestyrelsen ikke i forhandlingsmødet den 27. august 2002, hvor der blev indgået forlig om udbetaling af et fratrædelsesbeløb svarende til 12 måneders løn til A, imødegik opgørelsen i DJØF's brev af 1. juli 2002. Det bemærkes herved, at Personalestyrelsens opfattelse af den korrekte beregning fandt udtryk i den efter mødet foretagne afregning af fratrædelsesbeløbet sammenholdt med Personalestyrelsens brev af 28. oktober 2002 til DJØF, hvori der henvistes til en telefonsamtale den 30. september 2002 om grundlaget for beregningen.

Herefter tages Personalestyrelsens påstand om frifindelse for DJØF's påstand til følge.

Hver part skal betale egne sagsomkostninger og halvdelen af opmandens honorar.

København, den 28. marts 2007

Poul Søgaard